

Vierde leesavond

Nabetrachting

Inleiding

De leesstof kunt u vinden in 'De Godvruchtige Avondmaalganger' van Petrus Immens, hoofdstuk 14.

Verder lezen wij een gedeelte uit:

- een preek van ds. Tanis: bijlage 1
- ds. Elshout: 'Doet dat tot Mijn gedachtenis' bijlage 2.
- L. Myseras: 'Der vromen ondervinding': bijlage 3.
- T. Watson: 'De hoofdsom van de geloofsleer': bijlage 4.
- M. Henry: 'Aan Zijn Tafel': bijlage 5.

Het gewone spreekwoord zegt: Wiens brood men eet, wiens woord men spreekt. Is dat in het natuurlijke waar, het is nog veel meer waar in het geestelijke. Daarom werd het Avondmaal zelfs van ouds een 'dankzegging' genoemd.

Ps. 116:12-13: *'Wat zal ik de Heere vergelden voor al Zijn weldaden aan mij bewezen? Ik zal de beker der verlossing opnemen en de Naam des Heeren aanroepen'*.

Wij gaan nu lezen over de noodzakelijkheid van een godvruchtige nabetrachting.

Lees Immens, pg. 396.5 en 397.

Wij moeten ons in de eenzaamheid gaan onderzoeken, hoe het ons aan het Avondmaal gegaan is, ten opzichte van onszelf en ten opzichte van de Heere.

Vraag 1.

- a. Wat moeten wij onderzoeken ten opzichte van onszelf?
- b. Wat moeten wij onderzoeken ten opzichte van de Heere?

Vraag 2:

- a. waar zou het onderzoek toe dienen zo het ons welgegaan is?
- b. waar zou het onderzoek toe dienen als wij ons koud en dor bevonden?

Lees Immens, pg. 398.

Men moet zoeken te bewaren een bedaarde, gelijkmoedige en tedere gestalte, door een gezet voornemen om dicht bij de Heere te blijven, Hem vast te houden en achteraan te kleven.

Er wordt ook vereist een ware en oprechte dankbaarheid voor de genoten weldaden. Deze dankerkentenis wordt vertoond door het hart en met de daden. Maar ook met de mond. Door de Heere te loven met psalmen en lofzangen. Er moet ook over gesproken worden met elkaar: 'komt gij allen, die God vreest....ps.66:16.

Vraag 3:

- a. welk gevaar ligt hier op de loer?
- b. Dan je mond maar houden? Waarom wel of waarom niet?
- c. Is het altijd gemakkelijk om hierover te spreken?

Lees Immens pg. 399a:

Zie ook in dit hoofdstuk weer hoe Immens telkens terugkomt op de vernieuwing van het Verbond door de viering van het Avondmaal.

Let ook op bij pg. 400 halverwege, wat Immens opnieuw schrijft over hoe wij Jezus moeten gebruiken.

Jezus gebruiken, met andere woorden: leunen op mijn Liefste, zoals de bruid uit het Hooglied, waarover ds.Tanis preekte bij de laatste Avondmaalsviering. Jezus gebruiken zoals ds.Immens erover schrijft is hetzelfde als leunen op de Bruidegom.

Ds.Tanis zegt hierover:

Ik denk niet dat het verkeerd is om dat zo te zien... Toch moet het begrip 'Jezus gebruiken' wel goed uitgelegd worden hoor..! Zo dat we Hem niet als een soort gebruiksvoorwerp zouden zien... Het betekent niets anders dan door het geloof gemeenschap met Hem hebben en zo Zijn nabijheid en zegen en weldaden ervaren.

Lees nu Tanis, bijlage 1.

Lees Immens pg. 400 onderaan tot c. op pg. 401.

Verder moeten wij God de Heilige Geest aanmerken als.....

Vraag 4:

Op de vorige leesavond bespraken wij de vraag of je mag bidden **om** de Heilige geest.

Nu de vraag:

- a. Mag je bidden **tot** de Heilige Geest?
- b. Wat heeft de Heilige Geest al in ons gewerkt als wij kind van God zijn en wat mogen wij nog meer van Hem verwachten?

Lees Immens pg. 402, 5.

Vraag 6:

- a. Als men ten Avondmaal geweest is, zal de zonde dan minder kracht oefenen?
- b. Is al de vrucht van het Avondmaal weg als wij opnieuw onze zwakheden ondervinden en in zonden vallen?
- c. Hoe moeten wij leren handelen omtrent onze zonden? (pg. 403, b en c.)

Lees Immens pg. 406 halverwege:

Misschien moet u zeggen: Ik heb mij naar de bekwaamheid, die ik had, en de lust, die God mij gaf, van tevoren zoeken toe te bereiden, ik heb mij aan God opgedragen en ik ben ook genaderd aan de tafel. Maar het heeft de Heere niet behaagd mij te ontmoeten, ik was dor onder de genieting van het bondszegel en ik ben er weder dor vandaan gekomen. En evenwel, de Heere weet het hoe gaarne ik het hartelijker en levendiger had gedaan. Hoe kan en moet ik dan in de nabetrachting werkzaam zijn?

Wij gaan nu lezen wat ds. Elshout hierover geschreven heeft in zijn boekje 'Doet dat tot Mijn gedachtenis' (bijlage 2).

Lees Elshout A.

Vraag 7:

Gaat het bij het vieren van het Heilig Avondmaal om de Heere of om ons? Geef een toelichting aan de hand van Elshout A.

Gevoelszekerheid en geloofszekerheid.

Lees Elshout B.

Vraag 8:

- a. Wat is gevoelszekerheid?
- b. Wat is geloofszekerheid?
- c. Kan het ene er zijn zonder het andere?

Elshout schrijft ook over een sacramentele verzekering.

- d. Is dat een gevoels- of geloofszekerheid?

Leven door geloof en niet door aanschouwen.

Vraag 9:

- a. Is dat moeilijk?
- b. Wat geeft meer rust en vastigheid: leven door geloof of leven op het gevoel?

Vraag 10:

- a. Is het goed om de liefde en trouw van de Heere af te meten aan hetgeen van Hem gevoeld wordt?
- b. Waarom wel of waarom niet?

Vraag 11:

Is het dan geestelijk ongezond om te verlangen naar gevoelig contact met de Heere?

Vraag 12:

- a. Wat is het kenmerk van een ongeofende in de genade in dit opzicht?
- b. En van een meer geofend kind des Heeren?

L.Myseras schrijft hier ook over in bijlage 3 punt 2.

Groeien in de genade.

De Heere stelde de sacramenten in, ook om te groeien in de genade.

Lees T.Watson, bijlage 4.

Vraag 13:

Als je groeit in de genade wordt je steeds meer tevreden over jezelf.

Is dat zo??

Vraag 14:

Groeien in de genade is tot meerdere eer van God.

- a. Waarom?
- b. Kun je ook teveel groeien in de genade?

Stille wateren hebben diepe gronden.

Lees Henry A, bijlage 5.

Henry schrijft hier over het verschil in karakter van Gods kinderen.

Vraag 15:

Iemand die heel emotioneel is tijdens de viering heeft inniger gemeenschap met God dan iemand die rustig en bedaard is.

Wat denkt u daarvan?

Vraag 16:

Denk nog eens aan vraag 8 over gevoelszekerheid en geloofszekerheid.

Zij die hun harten gesterkt hebben in de Heere hun God, zullen hier grote troost vinden, ook al gaat hun hart niet op gevoelige wijze tot Hem uit, schrijft Henry in A.

Wat denkt u, is dit gevoelszekerheid of sacramentele verzekering?

Wij hebben nu gezien dat Immens, Elshout, Myseras en Henry allen hetzelfde schrijven- zij het met andere woorden- over de gevoelige genieting tijdens het vieren van het Heilig Avondmaal.

Om een God lief te hebben en te vertrouwen, Wiens liefde en trouw gevoeld wordt is één ding...om een God lief te hebben, te vertrouwen en groot te maken, Die Zich verborgen houdt en onthoudt wat men meent niet te kunnen missen, is een ander ding. Door beide ervaringen wil de Heere Zijn volk sterken in het allerheiligst geloof in Zijn genade, liefde en trouw (Elshout).

Laten zij die zich met de Heere in een eeuwig Verbond hebben verenigd en van de Heere barmhartigheid hebben verkregen om door dit Verbond te geloven, met blijdschap hun hoofden opheffen, want hun verlossing is nabij.

Leer dan, o mijn ziel, te triomferen over dood en graf. Nu wij onze schat in de hemel hebben opgelegd en daarvan hier de gezegende werking hebben genoten en ook een pand hebben gekregen van de ons toegezegde erfenis, zullen wij ernaar uitzien en verlangen in blijde hoop.

Vrees de dood niet, want hij kan u niet schaden. Verlang er veeleer naar, want hij zal u een grote vriendendaad bewijzen.

Verlang dan dagelijks naar de wederkomst des Heeren, want Hij komt tot uw vreugde.

KOM, HEERE JEZUS, KOM HAASTELIJK!

BIJLAGE 1

Ds. J.J.Tanis Fragment uit de Avondmaalspreek, gehouden in Terneuzen op 20-02-2011.

O, leun dan op Hem vanmorgen en steun op Hem in het loslaten van alles wat van hier is om in Hem te hebben je gerechtigheid en je heiligheid en je volkomen verlossing. Nee, er staat niet in de tekst dat de bruid leunt op een arm van haar Liefste of op de schouder. Er staat: ze leunt op haar Liefste. Dat wil zeggen, op Zijn hele Persoon. Op wie Hij geheel en al is met alles wat Hij voor haar betekent in Lichaam en Geest. Want Zijn kracht wordt in haar zwakheid volbracht. Zonder Mij kunt gij niets doen. Voor dat leunen is de Heere Jezus van de Vader aan de bruid gegeven, hoor. Zie je haar leunen op haar Liefste? Daar heeft Hij wat voor over gehad hoor, daar heeft die Bruidegom wat voor over gehad in die woestijn waar Hij geworsteld heeft met dat wild gedierte dat niets in het woeden ontziet, dat muitgespan dat zich had verzameld rondom Gabbatha, rondom Golgotha. En daar heeft die lieve Bruidegom Zich gegeven om die bruid te kunnen verwerven. Om die bruid te kunnen ontvangen heeft Hij uitgeroepen: 'Mijn God, Mijn God, laat me toch leunen, laat me toch steunen', maar er was niets en niemand die zich over Hem ontfermde. Ik heb die pers alleen getreden en niemand der volkeren was met Hem. Dat maakt nou de liefde in de Heere Jezus uit voor de bruidsgemeente. Leunend op haar Liefste. Vertel eens, waar leun je dan op?

O, leunen op Zijn Profetische bediening, als Hij gaat verklaren alles wat ik niet weet in de dwaasheid van mijn leven. Dat Koninkrijk van God en Zijn gerechtigheid. O, wanneer die Schriften ontsloten worden in de honger en in de dorst van mijn bestaan en ik mag eten en drinken en verzadigd worden. De Leraar der Gerechtigheid Die me meeneemt in de Heilige Schrift om me te leren wat nou wijsheid is, Gode tot eer en heerlijkheid en mijn ziel tot zaligheid.

Dan mag ik leunen op Zijn Priesterlijke bediening.

Als ik dan geen gebed meer heb, dan neemt Hij me mee. Hebben we gezondigd, we hebben een Voorspraak bij de Vader, namelijk Jezus Christus de Rechtvaardige. Dan mag ik gaan leunen op Zijn gebeden, op Zijn dankzeggingen, dan mag ik gaan leunen op Zijn offerande waarin Hij

met één offerande volmaakt heeft al degenen die geheiligd worden. Dan mag ik gaan leunen op dat Offer aller offeren, dat dierbare Lam Gods dat de zonde der wereld wegneemt. Leunen op Zijn zegeningen, als Hij mij wordt de vrede en de vreugde des harten. ‘Mijn vrede geef Ik u, Mijn vrede laat Ik u, niet gelijk de wereld die geeft, geef Ik haar u’. Leunen, leunen op haar Liefste.

Leunen op Zijn Koninklijke bediening.

En is Hij, de Almachtige, Die alle macht heeft in de hemel en op de aarde, o, die beminnelijke Vorst Wiens schoonheid hoog is te loven, je Bruidegom, je Koning, Die regeert van zee tot zee en van de rivieren tot aan de einden der aarde, Die weet waar je woont, Die het voor je opneemt, Die je bestrijders kent, Die weet van je duivel Die weet van je vlees, Die weet van je dood, Die weet van de wereld waarin je vaak als een zwerveling gaat? Wenende en schreiende vangt Hij je tranen op om ze te brengen in de flessen voor Gods Aangezicht. Liefelijk leunende op de liefste, de Bruidegom!

BIJLAGE 2.

Ds. Elshout, nabetrachting.

A Wanneer men bij de eerste Avondmaalsviering en bij een daaropvolgende niet tijdens het eten en drinken rust ervaart, die gevoelige bemoediging en vertroosting ondervindt waarnaar het hart zo hunkert, trek daar dan niet meteen de conclusie uit: ik heb mij een oordeel gegeten en gedronken, of...het was niet goed in 's Heeren ogen dat ik van het H. Avondmaal gebruik maakte. Leg dan de situatie maar voor de Heere neer, onderzoek u voor Zijn aangezicht omtrent de oogmerken waarmee u ten Avondmaal ging en vraag om licht. Het is de Heere aangenaam wanneer men de zegen alleen bij Hem, de Bron van troost en licht, zoekt. Het tijdstip om dat aan ons persoonlijk te openbaren, dat het Hem aangenaam was en is, dat wij ons onvoorwaardelijk tot Hem ter genezing wendden, bepaalt Hij naar Zijn ondoorgrondelijke wijsheid en soevereiniteit.

Zelf had ik al verscheidene malen deelgenomen aan de viering van het H. Avondmaal voordat ik tijdens een Avondmaalsviering de gevoelszekerheid ontving, dat mijn gebruikmaken van het H.A. goed was in Gods ogen. Daarna heb ik vaak zonder die *gevoelszekerheid* 's Heeren dood verkondigd, waarbij soms toch de *geloofszekerheid* in Gods trouw, geopenbaard in Zijn Woord en betekend en verzegeld in de sacramenten, werd versterkt.

Eens bediende ik het H.A. in een vacante gemeente. Tijdens het bedienen en gebruikmaken ervan miste ik voor mijzelf hetgeen ik zo zeer voor mijzelf en anderen begeerde te mogen ervaren aan de Tafel. Thuisgekomen op mijn logeeradres zocht ik het aangezicht des Heeren daaromtrent. Terwijl ik nog op mijn knieën vertoefde, gebeurde er iets wat ik nooit meer heb kunnen vergeten. Zelfs in de donkerste tijd van mijn leven (gedurende mijn depressieve toestand) was de herinnering aan hetgeen ik toen ervoer een licht dat telkens weer oplichtte. Werkzaam zijnde met hetgeen er tijdens de Avondmaalsviering was gebeurd kwamen mij deze woorden voor de aandacht: *Gij immers wilt of zult nooit onze*

hoop beschamen; DE HEER' zij eeuwig lof en elk zegg': Amen, Amen!(Ps.89:20 berijmd).

Ik was enige ogenblikken sprakeloos van verwondering over het zo gepaste onderwijs op mijn gebed. Wat een goedheid, genade, liefde en trouw!! Niet aan de Avondmaalsdis, maar in dat logeerkamertje werd de rust geschonken, het vette van Gods huis gesmaakt, een volle beek van wellust maakte mij daar in liefde dronken!! **Daarom: gij, die God zoekt in al uw zielsverdriet, houdt aan, grijpt moed, uw hart zal vrolijk leven! Nooddruftigen, veracht Zijn goedheid niet, nooit zal Hij Zijn gevangenen begeven!!**

Dominee Elshout schrijft hier over een vrouw die voor de tweede keer deelnam aan het Avondmaal:

“Zittend aan de Tafel geraakte zij in grote verwarring omdat zij niets ervoer van hetgeen zij bij de eerste Avondmaalsviering had ervaren. Dat deed haar vrezen dat zij zich een oordeel gegeten en gedronken had. Het deed haar zich afvragen of hetgeen zij de vorige maal ondervonden had maar niet wat inbeelding was geweest;...of *alles* wat ze meende van de Heere ondervonden te hebben maar zelfbedrog was geweest. In grote verwarring en benauwdheid ging zij naar huis.”

Hij wijst verschillende oorzaken aan voor de verwarring en nood, waarin de bewuste vrouw kwam:

De gang naar 's Heeren Dis is niet in de eerste plaats om iets te ontvangen, maar om iets te belijden: namelijk dat men de dood in alles heeft gevonden wat geen Christus is en dat men het leven buiten zich in Christus zoekt. Wat is de Heere het toch waardig om gehoorzaamd en geëerd te worden, ook al zou er geen genadebeloning aan verbonden zijn. Gaat het bij de verkondiging van 's Heeren dood om Hem of om ons? Staat *ons* belang of *Zijn* belang centraal? Is het eigenliefde of liefde tot de Heere, Zijn inzetten en Zijn eer die de drijfveer is van het gebruikmaken van het H.Aavondmaal?

Dat zijn vragen die ons wel degelijk moeten bezighouden. Het verkondigen van Zijn *dood*, niet het zoeken van Zijn *loon* (zij het dan ook genadeloon) dient voorop te staan bij het ten Avondmaal gaan. Het belijden van Zijn Naam...het er openlijk voor uitkomen, dat Zijn Naam onze hoop is en anders niets, moet ons oogmerk zijn bij het toegaan tot de Dis des Heeren.

B Er waren echter nog meer oorzaken aan te wijzen van de verwarring, waarin de vrouw waarover ik schreef kwam. Vanaf het moment, dat ze opstond om aan de Dis des Verbonds haar plaats in te nemen, richtte zij al haar aandacht op hetgeen zich *in* haar voltrok. Daarin lag volgens mij de diepste oorzaak van hetgeen zou volgen.

In plaats van het *opwaarts* verheffen van het hart *in de hemel* waar onze voorspraak Jezus Christus is, zittend aan de Rechterhand Gods was er een zich *inwaarts* richten op hetgeen er *in haar* gebeurde. In plaats van het anker der hoop buiten zich te werpen in de onbewegelijke, onveranderlijke ankergrond Jezus Christus en Die gekruist, werd het anker der hoop geworpen in de bewegelijke, veranderlijke ankergrond van het innerlijke, gestaltelijke van het geloofsleven. Dat daaruit geen vastigheid maar ellendigheid voortvloeit, hebben naar ik meen, al Gods kinderen ondervonden. Onbewust leefde zij meer bij het *voelbare* dan bij het *geloofbare*. Het staan naar het voelbare, tastbare van het heil des Heeren is iets wat onlosmakelijk aan het leven des geloofs verbonden is. Wie niet naar de gevoelige uitlatingen des Heeren, naar gevoelsmatige ervaringen van het heil des Heeren staat, kent het ware leven des geloofs niet. Levend geloof, echte liefde staat naar dat gevoelig contact met het voorwerp der liefde. Dat is een teken van gezond geestelijk leven...van brandende liefdesgenegenheden. “Hij kusse mij met de kussen Zijnsmonds” (Hooglied 1:2) “Zijn rechterhand omhelze mij” (Hooglied 2:6 en 8:3), zijn uitspraken, waarin de Bruid van Christus dit verlangen naar gevoelsmatig contact op treffende wijze weergeeft.

Maar...wanneer de liefde en trouw des Heeren wordt afgemeten of afgelezen van hetgeen van Hem *gevoeld* wordt...dan zijn wij op het verkeerde spoor. Dit is, naar het oordeel van de godvruchtige prediker Andrew Gray, de grondleer van het ongeloof. Om wat er in 's Heeren hart

leeft af te meten naar wat van Hem gezien en getast wordt in Zijn voorzienigheid, is geheel verkeerd. Dat is God verdacht houden in Zijn liefde, trouw en macht. In feite vertrouwen wij Hem dan slechts voor zover wij Hem zien en voor zover Hij Zich aan ons uitlaat! Heeft de Heere dat verdiend? Heeft Hij het er ooit naar gemaakt, dat zo'n wantrouwend letten op wat Hij doet te rechtvaardigen is? Zou niet elke trouwe man terecht verontwaardigd zijn wanneer hij dit bij zijn vrouw bemerkte? Zou niet elke vrouw diep gekrenkt en bedroefd zijn, wanneer zij dit soort wantrouwen bij haar echtgenoot zou constateren, zonder dat zij hem daartoe ooit aanleiding gaf?

Is het verwonderlijk, dat de Heere Zich verbergt wanneer wij dat soort 'vertrouwen' praktiseren? Daarmee doen wij Hem groot onrecht en verdriet aan!!

Zeker, de Heere weet dat geloof, hoop en liefde nog onvolmaakt zijn in de Zijnen. Hij weet wat maaksel wij zijn, gedachtig zijnde dat wij stof zijn, maar...Hij wil dat wij Hem op Zijn Woord vertrouwen. Daartoe gaf Hij Zijn Woord...daartoe stelde Hij de sacramenten in. Wat is het een moeilijke les om te leren leven door geloof en niet door aanschouwen. Het 'op hoop tegen hoop' geloven dat God genadig en getrouw is, ook al ziet en voelt men nog niets van de vervulling van Gods beloften (zoals Abraham en Sara het vele jaren hebben moeten beoefenen) is iets wat niet anders dan met vallen en opstaan geleerd wordt.

Hoewel het ene kind des Heeren in die heilige kunde en kunst verder en meer geoefend is dan het andere, toch heeft nooit iemand van Gods kinderen op aarde ooit de volmaaktheid in dat wandelen door geloof bereikt. Dat dit niet betekent, dat er niet tegen het ongeloof gestreden moet worden in afhankelijkheid van 's Heeren kracht, blijkt uit 's Heeren woorden gesproken tot Thomas na Zijn opstanding: 'Wees niet ongelovig maar gelovig...'

Er was nog een oorzaak aan te wijzen voor de verwarring en nood waarin de bewuste vrouw kwam tijdens en na haar tweede avondmaalsviering. Velen hebben erop gewezen, dat het bij de viering van het H.A. niet in de eerste plaats om een *gevoelige* verzekering van 's Heeren gunst gaat, maar om een *sacramentele* verzekering daarvan. Het ontvangen van een

gevoelsverzekering is een toegift, een voorsmaak van de eeuwige zaligheid, maar...nooit heeft de Heere beloofd dat Zijn volk bij elke Avondmaalsviering die gevoelsmatige verzekering zal ontvangen. Om een God lief te hebben en te vertrouwen, Wiens liefde en trouw gevoeld wordt is één ding...om een God lief te hebben, te vertrouwen en groot te maken, Die Zich verborgen houdt en onthoudt wat men meent niet te kunnen missen, is een ander ding. Door beide ervaringen wil de Heere Zijn volk sterken in het allerheiligst geloof in Zijn genade, liefde en trouw.

Het kenmerkende van een ongeofende in de genade is, dat de mate van verzekerdheid omtrent het door de Heere begenadigd en bemind te zijn, op en neer gaat met de mate van gevoelsmatige ervaringen van 's Heeren heil. Bij meer geofenden in de genade ligt dat anders. Door onderwijs van 's Heeren Geest uit Zijn Woord en ervaringen van Zijn toepassingen uit hetgeen Christus voor de Zijnen verwierf, hebben zij geleerd Hem getrouw te achten, Die het beloofd heeft, ook al kunnen zij van Zijn nabijheid niets bemerken.

Om te groeien in verzekerdheid stelde de Heere de sacramenten in, opdat de Zijnen het 'nochtans' des geloofs zouden leren gebruiken in het strijdperk van dit leven.

Doordat de vrouw slechts een 'gevoelsverzekering' in plaats van een 'sacramentele' verzekering zocht in de gebruikmaking van het H.A., en de eerste soort verzekerdheid achterwege bleef aan de Dis, geraakte zij in verwarring, ja in paniek. Zij was noch de eerste noch de laatste wie zoiets overkwam!

BIJLAGE 3.

Lambertus Myseras.

DE VOORNAAMSTE REDENEN AANGETOOND, WAARDOOR DE VROMEN TIJDENS HET HEILIG AVONDMAAL NIET MEER VERKWIKKING GENIETEN.

Vraag: Omdat de Heere Jezus bij het instellen van het Heilig Avondmaal bedoeld heeft Zijn volk daardoor zo te verkwikken, en het voor hen tot zulke dierbare doeleinden gegeven is, hoe komt het dan dat de vromen daar doorgaans niet meer verkwikking genieten?

Antwoord 1: Sommigen, door weinig kennis, weten die zalige verkwikkende bedoelingen niet, zij hebben er verkeerde opvattingen over. Zij doen dagelijks, in het verborgene op hun knieën, diezelfde zaken die het Avondmaal bedoelt, om hun geloof eens te oefenen, belijdenis en klachten over hun zonden aan de Heere te doen, hun verbond te vernieuwen, en een ontmoeting en uitlating Gods tot hun verkwikking te genieten, en om ten avondmaal te gaan. Terwijl hetzelfde geschiedt, is het voor hen eerder alsof zij naar een gericht, dan naar een Avondmaal gaan. Zulken moesten eens denken: wel, mijn ziel, is de Heere Jezus in mijn eenzaam plaatsje wel tegenwoordig, waar ik dikwijls zoveel vrijmoedigheid tot de troon heb als aan het Avondmaal, wel, wat zijt gij vreesachtig, gij kleingelovige, wat buigt gij u zo neder? Ps.42

2. Anderen denken dat zij aan het Avondmaal meer dan op andere tijden genieten moeten, anders vrezen zij dat zij niet recht ten Avondmaal geweest zijn; zodanigen moeten leren zien dat de bedoeling van de Heere Jezus meer geweest is Zijn volk door de tekenen in hun geloof te versterken, dan veel te genieten te geven. En belijft het Hem wat invloed en gevoelige genade te geven, is dat zoveel te beter, maar het is het belangrijkste niet van het Avondmaal. Zulke vromen zouden noch aan de tekenen, noch aan de betekende zaak denken, als zij maar veel invloed en gevoelige genade krijgen; als zij dat zo niet ervaren tijdens het Avondmaal, dan zijn zij verontrust..

3. Anderen raken door wereldse afleiding of gelegenheden, of door toegevendheid in verval en in een slordige wandel. Als het dan de tijd van het Avondmaal wordt, zijn zulke vromen evenals een die slordig boekhoudt; hij vreest zijn boeken na te zien, omdat er veel mankeert aan zijn boekhouding. Zij zijn dan zo aards, zo ver verwijderd van de Heere, en zo dor en doods, dat zij benauwd zijn tegen dat de Avondmaalstijd aankomt, omdat het van binnen zo verward gesteld is. Zulke vromen moeten dat door Gods genade trachten te verbeteren.

BIJLAGE 4

Uit: Thomas Watson: De hoofdsom van de geloofsleer.

“Maar wast op in de genade” (2 Petrus 3:18).

Als een christen groeit op de juiste wijze wordt hij steeds minder in eigen ogen. Het zien van de verdorvenheden en de onwetendheid maakt dat een christen zó groeit dat hij een mishagen aan zichzelf krijgt. Het is goed dat men in de groei zijn eigendunk verliest.

Groei in de genade is het doel van het gebruik van de genademiddelen.

Waarom legt iemand veel ten koste aan de grond door bemesting en bevochtiging? Opdat alles moge groeien! De onvervalste melk van het Woord is ons gegeven opdat we daardoor zouden groeien. De tafel des Heeren heeft ook ten doel ons geestelijk te voeden en te doen groeien in genade.

Groei in de genade is het beste bewijs dat we ware genade hebben. wat niet leeft, groeit niet. De groei van de genade toont dat zij leeft in de ziel.

Groei in de genade is het sieraad van een christen. Abrahams geloof was schoon in het begin van zijn geestelijk leven, maar later groeide het zo krachtig en tot zo'n hoogte dat God Zelf Zich erin verlustigde en Abraham kroonde met deze eer, dat men hem 'de vader der gelovigen' noemde.

Hoe meer wij in genade groeien, hoe meer eer wij God toebrengen.

Gods eer is meer waard dan de zaligheid van alle zielen der mensen. Het moet ons oogmerk zijn zegetekenen op te richten ter ere Gods en hoe kunnen we dit beter doen dan te groeien in genade.

'Hierin is Mijn Vader verheerlijkt, dat gij veel vrucht draagt; en gij zult Mijn discipelen zijn'(Joh. 15:8). De minste korrel genade brengt wel de zaligheid met zich mee, maar ze zal God niet zoveel eer toebrengen. Het is tot roem van de bekwaamheid van de landman als zijn planten goed groeien. Het is tot lof en eer van God als wij groeien in genade.

Hoe meer we groeien in genade, hoe meer de Heere ons zal liefhebben. Bidden we juist daar niet om? De landman heeft er behagen in dat zijn planten groeien. De groeiende christen is Gods Hefzi-bah, Zijn lust is aan hem. Christus scheidt er behagen in als Hij de wijnstok ziet groeien en de

granaatappelbomen ziet uitbotten. (Hooglied 6:11). Hij aanvaardt de waarheid der genade, maar Hij prijst de groei in de genade. 'Ik heb zelfs in Israel zo groot een geloof niet gevonden' (Mat.8:10). Zoudt ge zó willen zijn als de geliefde discipel die aan Jezus' borst lag? Zoudt ge veel liefde van Christus willen ontvangen? Sta dan veel naar groei, laat het geloof met de goede werken opbloeien en de liefde in ijver toenemen.

Het is nodig dat we groeien in genade.

De groei in genade zal het toenemen van de verdorvenheid belemmeren. Hoe meer de gezondheid vooruit gaat, hoe meer de kwalen van het lichaam afnemen. Zo is het ook in het geestelijke: hoe meer de ootmoed groeit, hoe meer het gezwel van hoogmoed afneemt. Hoe meer de reiniging van het hart vordert, hoe meer het vuur van de lusten dooft.

We kunnen niet teveel groeien in genade, daar is geen uitwas mogelijk. Het lichaam kan teveel groeien, maar het geloof kan niet te groot worden. Zoals iemand niet teveel gezondheid kan hebben, zo kan men ook niet teveel genade hebben. Genade is het sieraad van heiligheid. We kunnen niet genoeg geestelijke sieraad hebben.

Degenen die niet groeien in de genade, verachten in de genade. Als men in het christelijke leven niet vooruit gaat, gaat men achteruit (Bernardus). Als het geloof niet groeit, groeit het ongeloof wel. Als de hemelsgezindheid niet toeneemt, neemt de hebzucht wel toe. Als iemands voorraad niet wordt aangevuld, vermindert die. Zo ook, als ge de aanwezige genade niet goed gebruikt, zal ze afnemen.

Hoe meer we in genade toenemen, hoe meer we zullen bloeien in heerlijkheid. Hoewel elk vat der ere vol zal zijn, bevatten sommige vaten toch meer dan andere.

BIJLAGE 5.

Matthew Henry: Aan Zijn Tafel, pg. 166.

A Naar welke aandoeningen wij moeten staan, is niet gemakkelijk te zeggen. De naturen van de mensen lopen uiteen. Sommigen zijn spoedig bewogen, en zelfs sterk bewogen door elke aandoening. Van hen mag worden verwacht dat hun aandoeningen, die op andere tijden krachtig zijn, aan het Avondmaal niet zwak zullen zijn.

Maar anderzijds, er zijn er ook wier natuurlijke aanleg kalmer en rustiger is. Zij hebben aan de Tafel des Heeren dan ook niet die aandoeningen en opwekkingen als anderen, maar toch genieten zij een even troostrijke gemeenschap met God, een even zeker getuigenis van de waarheid, en groei in de genade. En evenwel ware vrucht door deze instelling als zij die eronder diep zijn ontroerd en bewogen. De diepste rivieren ziet men ternauwernood voortbewegen en zij maken het minste gedruis.

Aan de andere kant kan er veel vuur maar weinig licht zijn, en krachtige aandoeningen, terwijl de voornemens slechts zwak zijn. Het is er mee, als met de watervloeden bij een overstroming, die veel indruk maken, maar zij zijn ondiep en spoedig verdwenen.

Wij moeten daarom onze geestelijke staat niet afmeten naar de vurigheid van onze aandoeningen.

Aan de andere zijde, er kan een waar en krachtig geloof zijn dat zich het oordeel vormt, de wil buigt, de aandoeningen beheerst, het hart en het leven reinigt, terwijl de zielsvervoering en de hartstochtelijke uitingen ontbreken. Er kan ware vreugde zijn, terwijl toch de mond niet vervuld is met lachen, noch de tong met gejuich. En er kan ook ware droefheid zijn, terwijl toch het oog niet overloopt van tranen. Zij die hun harten gesterkt hebben in de Heere hun God, zullen hier grote troost vinden, ook al gaat hun hart niet op gevoelige wijze tot Hem uit.

B Zij die aan de Tafel des Heeren gemeenschap hebben met de Vader en met Zijn Zoon Jezus Christus, zij wier harten verwijd zijn geworden om vrome en godvruchtige gedachten van God te koesteren, zij die in het gebruiken van het Avondmaal iets van Gods licht, leven en liefde hebben ontvangen, zij kunnen niet anders dan zeggen wat Petrus

sprak op de berg der verheerlijking: Heere, het is goed dat wij hier zijn, laat ons tabernakelen maken. Zij zitten neder in de verkwikkende schaduw van deze instelling en haar vrucht is hun gehemelte zoet. Hier zouden zij al de dagen huns levens willen wonen, om de lieflijkheid des Heeren te aanschouwen en te onderzoeken in Zijn tempel. Maar het feest duurt niet altijd. Wij moeten weer van de berg afdalen. Deze zoete en kostbare minuten zijn spoedig geteld en voorbij. De maaltijd is geëindigd, het dankgebed is gedaan, de gasten zijn met een zegen heengezonden, de lofzang is gezongen en wij gaan uit naar de Olijfberg (Matt,26:30). Zelfs dit Jeruzalem, de stad van onze plechtigheden, is voor ons geen blijvende stad.

Eet uw brood met vreugde, want het is een gift van uw Vader, het brood, waarmee de Heere uw God u voedt in de woestijn, waardoor Hij u heenleidt naar het land der belofte. Drink uw wijn met een vrolijk hart en gedenk dat Christus' liefde beter is dan de wijn. Over alles wat u hebt, al is het ook weinig en sober, gebiedt God de zegen. En die zegen zal het weinige dat u hebt, beter doen zijn dan de overvloed van vele goddelozen (Ps.37:16).

Verheug u nu in de Heere, mijn ziel, verheug u altijd in Hem. Nu u dit feest met blijdschap gevierd hebt moet u enige vertroosting van Gods Tafel meenemen als een schat naar uw eigen tafel om daar uw maaltijd met blijdschap te gebruiken. Laten wij daarin het voorbeeld van de eerste Christenen volgen (Hand.2:46).

Leef een leven van heilige vrolijkheid en de blijdschap des Heeren zal uw sterkte zijn (Neh.8:11).

Laten de vertroosting van deze instelling u de vleugels doen uitslaan, opdat u zult opwaarts stijgen, opwaarts tot God.